

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2019/428

2018 m. liepos 12 d.

kuriuo iš dalies keičiamos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 543/2011 nuostatos dėl vaisių ir daržovių sektoriuje taikomų prekybos standartų

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾, ypač į jo 75 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 543/2011 ⁽²⁾ nustatytos išsamios vaisių ir daržovių prekybos standartų taikymo taisyklės;
- (2) Įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 543/2011 leidžiama prekiauti 5 kg ar mažesnio grynojo svorio skirtingų rūšių vaisių ir daržovių mišinių pakuotėmis. Siekiant užtikrinti sąžiningą prekybą ir patenkinti su tokiais mišiniais susijusius tam tikrų vartotojų poreikius, identiškos taisyklės turėtų būti taikomos skirtingų rūšių vaisių pakuotėms ir skirtingų rūšių daržovių pakuotėms;
- (3) 2013–2017 m. Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) Žemės ūkio produktų kokybės standartų darbo grupė persvarstė UNECE standartus, taikomus obuoliams, citrusiniams vaisiams, kiviams, salotoms, garbanotosioms ir plačialapėms trūkšolėms, persikams ir nektarinams, kriaušėms, braškėms ir žemuogėms, saldžiosioms paprikoms, valgomosioms vynuogėms ir pomidorams. Siekiant išvengti nereikalingų prekybos kliūčių, tiems vaisiams ir daržovėms taikomi bendrieji ir specialieji prekybos standartai, nustatyti įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 543/2011, turėtų būti suvienodinti su naujais UNECE standartais;
- (4) visų pirma, pagal UNECE standartus kartu su pakuotoją arba siuntėją žyminčiu kodu reikalaujama nurodyti ISO 3166 (raidinį) šalies/vietovės kodą, jei to pakuotojo ar siuntėjo fizinis adresas yra kitoje šalyje nei produktų kilmės šalis. Tas reikalavimas turėtų būti įrašytas į įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 543/2011 I priedą;
- (5) todėl Reglamentas (ES) Nr. 543/2011 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (6) siekiant suteikti ūkio subjektams pakankamai laiko prisitaikyti prie naujojo reikalavimo dėl šalies kodo, jiems turėtų būti leidžiama iki 2019 m. gruodžio 31 d. naudoti esamus oficialiai išduotus arba priimtus kodus, kuriais žymimas pakuotojas arba siuntėjas,

⁽¹⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 671.

⁽²⁾ 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 543/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės (OL L 157, 2011 6 15, p. 1).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Igyvendinimo reglamento (ES) Nr. 543/2011 pakeitimas

Igyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 543/2011 iš dalies keičiamas taip:

1) 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 straipsnis

Mišiniai

1. Leidžiama prekiauti 5 kg ar mažesnio grynojo svorio skirtingų rūšių vaisių mišinių, skirtingų rūšių daržovių mišinių arba skirtingų rūšių vaisių ir daržovių mišinių pakuotėmis, jei:

- a) tie produktai yra vienodos kokybės, o kiekvienas atitinkamas produktas atitinka susijusį specialųjį prekybos standartą arba, jei tam tikram produktui specialusis prekybos standartas netaikomas, – bendrąjį prekybos standartą,
- b) pakuotė yra tinkamai paženklinta etikete, kaip reikalaujama šiame skyriuje, ir
- c) mišinio sudėtis vartotojo neklaidina.

2. 1 dalies a punkte nustatyti reikalavimai netaikomi mišinyje esantiems produktams, kurie nėra vaisių ir daržovių sektoriaus produktai, nurodyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 (*) 1 straipsnio 2 dalies i punkte.

3. Jei mišinyje esantys produktai yra kilę iš daugiau nei vienos valstybės narės ar trečiosios valstybės, tai, atsižvelgiant į konkretų atvejį, vietoj oficialiųjų kilmės šalių pavadinimų gali būti pateikiama viena iš šių frazių:

- a) „ES vaisių mišinys“, „ES daržovių mišinys“ arba „ES vaisių ir daržovių mišinys“;
- b) „ne ES vaisių mišinys“, „ne ES daržovių mišinys“ arba „ne ES vaisių ir daržovių mišinys“;
- c) „ES ir ne ES vaisių mišinys“, „ES ir ne ES daržovių mišinys“ arba „ES ir ne ES vaisių ir daržovių mišinys“.

(*) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671).“

2) I priedas pakeičiamas šio reglamento priedo tekstu.

2 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

Pakuotoją arba siuntėją žymintys oficialiai išduoti arba priimti kodai, neapimantys ISO 3166 (raidinio) šalies/vietovės kodo, gali būti ir toliau naudojami ant pakuočių iki 2019 m. gruodžio 31 d.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja septintą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2018 m. liepos 12 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

„I PRIEDAS

3 STRAIPSNYJE NURODYTI PREKYBOS STANDARTAI

A DALIS

Bendrasis prekybos standartas

Šio bendrojo prekybos standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems vaisiams ir daržovėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- šiek tiek prastesnės kokybės dėl brendimo ir polinkio gesti.

1. Būtiniausi reikalavimai

Atsižvelgiant į leidžiamąsias nuokrypas, produktai turi būti:

- nepažeisti,
- nesugedę; produktai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Produktų būklė turi būti tokia, kad jie:

- nenukentėtų vežant ir tvarkant,
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

2. Būtiniausi prinokimo reikalavimai

Produktai turi būti pakankamai, bet ne per daug subrendę, o vaisiai turi būti pakankamai prinokę, bet nepernokę.

Produktai turi būti tiek subrendę ir prinokę, kad galėtų nokti toliau, kol pakankamai prinoks.

3. Leidžiamosios nuokrypos

Kiekvienoje partijoje gali būti 10 proc. produktų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių būtiniausių kokybės reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

4. Ženklinimas

Ant kiekvienos pakuotės ⁽¹⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

⁽¹⁾ Šios ženklavimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui: gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Kilmės šalis

Visas kilmės šalies pavadinimas ⁽²⁾. Produktų, kilusių iš valstybės narės, kilmės šalis nurodoma tos kilmės šalies kalba arba bet kuria kita paskirties šalies vartotojams suprantama kalba. Kitų produktų kilmės šalis nurodoma bet kuria paskirties šalies vartotojams suprantama kalba.

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

B DALIS

Specialieji prekybos standartai

1 DALIS. OBUOLIŲ PREKYBOS STANDARTAS

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas iš *Malus domestica* Borkh. išvestų veislių obuoliams, kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus obuolius.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems obuoliams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių obuoliai turi būti:

- nepažeisti,
- nesugedę; produktai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, yra neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,

⁽²⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

- be didelio stikliškumo, išskyrus šio standarto priedėlyje išvardytas „V“ raide pažymėtas veisles,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Obuoliai turi būti tiek subrendę ir tokios būklės, kad jie:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Obuoliai turi būti pakankamai subrendę ir prinokę.

Obuoliai turi būti tiek subrendę ir prinokę, kad galėtų nokti toliau, kol pakankamai prinoks, kaip reikalaujama atsižvelgiant į veislės savybes.

Siekiant patikrinti būtiniausius prinokimo reikalavimus, galima atsižvelgti į kelis parametrus (pavyzdžiui, morfologinį aspektą, skonį, tvirtumą ir refraktometrinį indeksą).

C. Klasifikavimas

Obuoliai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) *Ekstra klasė*

Šios klasės obuoliai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi turėti tai veislei ⁽³⁾ būdingas savybes ir nepažeistą kotelį.

Obuoliai turi atitikti šiuos būtiniausius veislei būdingos paviršiaus spalvos reikalavimus:

- 3/4 viso A spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti raudonos spalvos,
- 1/2 viso B spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti mišrios raudonos spalvos,
- 1/3 viso C spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti vos paraudęs, rausvos spalvos ar dryžuotas,
- D spalvų grupės obuoliams netaikomi būtiniausi spalvos reikalavimai.

Minkštimas turi būti visiškai sveikas.

Obuoliai turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra obuolių išvaizda, kokybė, išilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- labai nežymius odelės defektus,
- labai nedidelį rūdėtumą ⁽⁴⁾, pvz.:
 - rudas dėmes, kurios yra tik kotelio įdubos ribose ir kurios negali būti šiurkščios, ir (arba)
 - nedidelės pavienės rūdėtumo žymės.

ii) *I klasė*

Šios klasės obuoliai turi būti geros kokybės. Jie turi turėti atitinkamai veislei ⁽³⁾ būdingas savybes.

Obuoliai turi atitikti šiuos būtiniausius veislei būdingos paviršiaus spalvos reikalavimus:

- 1/2 viso A spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti raudonos spalvos,
- 1/3 viso B spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti mišrios raudonos spalvos,

⁽³⁾ Nebaigtinis veislių sąrašas, kuriame nurodyta spalvos ir rūdėtumo klasifikacija, pateikiamas šio standarto priedėlyje.

⁽⁴⁾ Veislės, kurios šio standarto priedėlyje pažymėtos „R“ raide, nuostatos dėl rūdėtumo netaikomos.

⁽⁵⁾ Nebaigtinis veislių sąrašas, kuriame nurodyta spalvos ir rūdėtumo klasifikacija, pateikiamas šio standarto priedėlyje.

- 1/10 viso C spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti vos paraudęs, rausvos spalvos ar dryžuotas,
- D spalvų grupės obuoliams netaikomi būtiniausi spalvos reikalavimai.

Minkštimas turi būti visiškai sveikas.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra obuolių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymus brandos defektas,
- nežymus spalvos defektas,
- nežymus sumušimas, kuris neviršija 1 cm² viso paviršiaus ploto ir kurio spalva nepakitusi,
- nežymūs odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 2 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 1 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai, išskyrus rauples (*Venturia inaequalis*), kurių pažeistas bendras plotas negali būti didesnis nei 0,25 cm²,
- labai nedidelis rūdėtumas ⁽⁶⁾, pvz.:
 - rudos dėmės, kurios gali būti ir šiek tiek už kotelio arba piestelės įdubos ribų, bet negali būti šiurkščios, ir (arba)
 - neryškus, tinklą primenantis rūdėtumas, neviršijantis 1/5 viso vaisiaus paviršiaus ir labai nesiskiriantis nuo bendros vaisiaus spalvos, ir (arba)
 - ryškus rūdėtumas, neviršijantis 1/20 viso vaisiaus paviršiaus, o
 - neryškus, tinklą primenantis rūdėtumas ir ryškus rūdėtumas kartu negali viršyti daugiausia 1/5 viso vaisiaus paviršiaus.

Obuolio kotelio gali nebūti, jeigu jis pašalintas švariai, o šalia esanti odelė nepažeista.

iii) II klasė

Šiai klasei priskiriami obuoliai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų kokybės reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius pirmiau nurodytus reikalavimus.

Minkštimas turi būti be didesnių defektų.

Jeigu obuoliai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- brandos defektai,
- spalvos defektai,
- nežymus sumušimas, neviršijantis 1,5 cm² viso paviršiaus ploto, kuris gali būti šiek tiek pakitusios spalvos,
- odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 4 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 2,5 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai, išskyrus rauples (*Venturia inaequalis*), kurių pažeistas bendras plotas negali būti didesnis nei 1 cm²;

⁽⁶⁾ Veislėms, kurios šio standarto priedėlyje pažymėtos „R“ raide, nuostatos dėl rūdėtumo netaikomos.

- nedidelis rūdėtumas ⁽⁷⁾, pvz.:
 - rudos dėmės, kurios gali būti ir už kotelio arba piestelės įdubos ribų, ir gali būti šiek tiek šiurkščios, ir (arba)
 - neryškus, tinklą primenantis rūdėtumas, neviršijantis 1/2 viso vaisiaus paviršiaus ir labai nesiskiriantis nuo bendros vaisiaus spalvos, ir (arba)
 - ryškus rūdėtumas, neviršijantis 1/3 viso vaisiaus paviršiaus, o
 - neryškus, tinklą primenantis rūdėtumas ir ryškus rūdėtumas kartu negali viršyti daugiausia 1/2 viso vaisiaus paviršiaus.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį arba pagal svorį.

Mažiausias obuolių dydis turi būti 60 mm, jei matuojamas skersmuo, arba 90 g, jei matuojamas svoris. Gali būti priimtini ir mažesnio dydžio vaisiai, jei jų minkštimo refraktometrinis indeksas ⁽⁸⁾ yra 10,5f Brix arba didesnis, o vaisių dydis ne mažesnis kaip 50 mm arba 70 g.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį pakuotėje, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) pagal skersmenį rūšiuojamų vaisių:

- 5 mm, jei vaisiai yra ekstra klasės ir I bei II klasių, supakuoti eilėmis ir sluoksniais. Tačiau „Bramley’s Seedling“ („Bramley“, „Triomphe de Kiel“) ir „Horneburger“ veislių obuolių skersmuo gali skirtis 10 mm, o
- I klasės obuolių, supakuotų prekinėse pakuotėse arba laisvai subertų pakuotėje, – 10 mm. Tačiau „Bramley’s Seedling“ („Bramley“, „Triomphe de Kiel“) ir „Horneburger“ veislių obuolių skersmuo gali skirtis 20 mm.

b) pagal svorį rūšiuojamų vaisių:

- Ekstra klasės ir I bei II klasių obuolių, supakuotų eilėmis ir sluoksniais:

Skirtumas (g)	Svorio skirtumas (g)
70–90	15 g
91–135	20 g
136–200	30 g
201–300	40 g
> 300	50 g

- I klasės vaisių, supakuotų prekinėse pakuotėse arba laisvai subertų pakuotėje:

Skirtumas (g)	Vienodumas (g)
70–135	35
136–300	70
> 300	100

Supakuotų prekinėse pakuotėse ar laisvai subertų pakuotėje II klasės vaisių dydžio vienodumo reikalavimai nenustatomi.

Smulkiavaisių obuolių veislėms, kurios šio standarto priedėlyje pažymėtos „M“ raide, dydžio nuostatos netaikomos. Tų smulkiavaisių veislių obuolių Brix vertė ⁽⁹⁾ turi būti ne mažesnė nei 12°.

⁽⁷⁾ Veislėms, kurios šio standarto priedėlyje pažymėtos „R“ raide, nuostatos dėl rūdėtumo netaikomos.

⁽⁸⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

⁽⁹⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) *Ekstra klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 proc. obuolių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 proc. gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. obuolių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. obuolių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. obuolių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų. Ši leidžiamoji nuokrypa negali būti taikoma produktams, kurių:

- skersmuo yra 5 mm arba daugiau mažesnis nei mažiausias skersmuo,
- svoris yra 10 g arba daugiau mažesnis nei mažiausias svoris.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės, dydžio (jeigu pagal jį rūšiuojama) ir vienodai prinokę obuoliai.

Ekstra klasės vaisiai turi būti ir vienodos spalvos.

Tačiau labai skirtingų veislių obuolius galima pakuoti kartu vienoje prekinėje pakuotėje, jei jie yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės vaisiai – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

B. Pakavimas

Obuoliai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti. Visų pirma, prekinės pakuotės, kurių grynasis svoris yra didesnis kaip 3 kg, turi būti pakankamai tvirtos, kad produktai būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽¹⁰⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Obuoliai“, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas. Veislių pavadinimai, jei pakuotėje yra labai skirtingų veislių obuolių.

Gali būti pateikiamas veislės pavadinimo sinonimas. Prekės pavadinimas ⁽¹¹⁾ gali būti pateikiamas tik su veislės pavadinimu arba jo sinonimu.

Mutantų, kurių veislė saugoma, atveju šis veislės pavadinimas gali pakeisti pagrindinės veislės pavadinimą. Mutantų, kurių veislė nesaugoma, atveju šis mutanto pavadinimas gali būti tik papildomai nurodomas prie pagrindinės veislės pavadinimo.

- „Smulkiavaisė veislė“, jei tinkama.

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽¹²⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

Jei kartu supakuoti labai skirtingų veislių obuoliai, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos veislės pavadinimo nurodoma kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė
- Dydis arba, jeigu vaisiai pakuojami eilėmis ir sluoksniais, vaisių skaičius.

Jei identifikuojama pagal dydį, turėtų būti nurodoma:

- a) jeigu produktams taikomos vienodumo taisyklės – mažiausias ir didžiausias skersmuo arba mažiausias ir didžiausias svoris;
- b) pasirinktinai, jeigu produktams netaikomos vienodumo taisyklės – mažiausio pakuotėje esančio vaisiaus skersmuo arba svoris, pridedant „ir didesni“ ar lygiavertį užrašą arba, jei taikoma, nurodant didžiausio pakuotėje esančio vaisiaus skersmenį arba svorį.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

⁽¹⁰⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽¹¹⁾ Prekės pavadinimas gali būti prekės ženklas, kurį prašoma apsaugoti arba kurio apsauga suteikta, ar bet koks kitas komercinis pavadinimas.

⁽¹²⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

Priedėlis

Nebaigtinis obuolių veislių sąrašas

Į sąrašą neįtrauktų veislių vaisiai turi būti rūšiuojami pagal jų veislės savybes.

Kai kuriais toliau pateikiamoje lentelėje išvardytų veislių obuoliais gali būti prekiaujama tokiais pavadinimais, kuriuos siekiama apsaugoti kaip prekių ženklus arba kurie kaip prekių ženklai jau saugomi vienoje ar kelyse valstybėse. Pirmos trys toliau pateiktos lentelės skiltys neskirtos tokiems prekių ženkams. Nuoroda į žinomus prekių ženklus pateikiama ketvirtoje skiltyje tik informacijos tikslais.

Paaiškinimai:

M = smulkiavaisė veislė

R = rūdėta veislė

V = stikliška

* = mutantas be veislės apsaugos, bet susijęs su registruotu / saugomu prekių ženklu; žvaigždute nepamėti mutantai yra saugomos veislės

Veislės	Mutantas	Sinonimai	Prekių ženklai	Spalvos grupė	Papildomos specifikacijos
African Red			African Carmine TM	B	
Akane		Tohoku 3, Primerouge		B	
Alkmene		Early Windsor		C	
Alwa				B	
Amasya				B	
Ambrosia			Ambrosia ®	B	
Annurca				B	
Ariane			Les Naturianes ®	B	
Arlet		Swiss Gourmet		B	R
AW 106			Sapora ®	C	
Belgica				B	
Belle de Boskoop		Schone van Boskoop, Goudreinette		D	R
	Boskoop rouge	Red Boskoop, Roter Boskoop, Rode Boskoop		B	R
	Boskoop Valastrid			B	R
Berlepsch		Freiherr von Berlepsch		C	
	Berlepsch rouge	Red Berlepsch, Roter Berlepsch		B	

Veislės	Mutantas	Sinonimai	Prekių ženklai	Spalvos grupė	Papildomos specifikacijos
Braeburn				B	
	Hidala		Hillwell ®	A	
	Joburn		Aurora TM , Red Braeburn TM , Southern Rose TM	A	
	Lochbuie Red Braeburn			A	
	Mahana Red Braeburn		Redfield ®	A	
	Mariri Red		Eve TM , Aporo ®	A	
	Royal Braeburn			A	
Bramley's Seedling		Bramley, Triomphe de Kiel		D	
Cardinal				B	
Caudle			Cameo ®, Camela®	B	
	Cauflight		Cameo ®, Camela®	A	
CIV323			Isaaq ®	B	
CIVG198			Modi ®	A	
Civni			Rubens ®	B	
Collina				C	
Coop 38			Goldrush ®, Delisdor ®	D	R
Coop 39			Crimson Crisp ®	A	
Coop 43			Juliet ®	B	
Coromandel Red		Corodel		A	
Cortland				B	
Cox's Orange Pippin		Cox orange, Cox's O.P.		C	R
Cripps Pink			Pink Lady ®, Flavor Rose ®	C	
	Lady in Red		Pink Lady ®	B	
	Rosy Glow		Pink Lady ®	B	
	Ruby Pink			B	
Cripps Red			Sundowner TM , Joya ®	B	
Dalinbel			Antares ®	B	R
Delblush			Tentation ®	D	

Veislės	Mutantas	Sinonimai	Prekių ženklai	Spalvos grupė	Papildomos specifikacijos
Delcorf			Delbarestivale ®	C	
	Celeste			B	
	Bruggers Festivale		Sissired ®	A	
	Dalili		Ambassy ®	A	
	Wonik*		Appache ®	A	
Delcoros			Autento ®	A	
Delgollune			Delbard Jubilé ®	B	
Delicious ordinaire		Ordinary Delicious		B	
Discovery				C	
Dykmanns Zoet				C	
Egremont Russet				D	R
Elise		De Roblos, Red Delight		A	
Elstar				C	
	Bel-El		Red Elswout ®	C	
	Daliest		Elista ®	C	
	Daliter		Elton ™	C	
	Elshof			C	
	Elstar Boerekamp		Excellent Star ®	C	
	Elstar Palm		Elstar PCP ®	C	
	Goedhof		Elnica ®	C	
	Red Elstar			C	
	RNA9842		Red Flame ®	C	
	Valstar			C	
	Vermuel		Elrosa ®	C	
Empire				A	
Fiesta		Red Pippin		C	
Fresco			Wellant ®	B	R

Veislės	Mutantas	Sinonimai	Prekių ženklai	Spalvos grupė	Papildomos specifikacijos
Fuji				B	V
	Aztec		Fuji Zhen ®	A	V
	Brak		Fuji Kiku ® 8	B	V
	Fuji Fubrax		Fuji Kiku ® Fubrax	B	V
	Fuji Supreme			A	V
	Heisei Fuji		Beni Shogun ®	A	V
	Raku-Raku			B	V
Gala				C	
	Baigent		Brookfield ®	A	
	Bigigalaprim		Early Red Gala ®	B	
	Fengal		Gala Venus	A	
	Gala Schnico		Schniga ®	A	
	Gala Schnico Red		Schniga ®	A	
	Galaval			A	
	Galaxy		Selekta ®	B	
	Gilmac		Neon ®	A	
	Imperial Gala			B	
	Jugula			B	
	Mitchgla		Mondial Gala ®	B	
	Natali Gala			B	
	Regal Prince		Gala Must ®	B	
	Royal Beaut			A	
	Simmons		Buckeye ® Gala	A	
Gloster				B	
Golden 972				D	
Golden Delicious		Golden		D	
	CG10 Yellow Delicious		Smothee ®	D	
	Golden Delicious Reinders		Reinders ®	D	

Veislės	Mutantas	Sinonimai	Prekių ženklai	Spalvos grupė	Papildomos specifikacijos
	Golden Parsi		Da Rosa ®	D	
	Leratess		Pink Gold ®	D	
	Quemoni		Rosagold ®	D	
Goldstar			Rezista Gold Granny ®	D	
Gradigold			Golden Supreme ™, Golden Extreme ™	D	
Gradiyel			Goldkiss ®	D	
Granny Smith				D	
	Dalivair		Challenger ®	D	
Gravensteiner		Gravenstein		D	
Hokuto				C	
Holsteiner Cox		Holstein		C	R
Honeycrisp			Honeycrunch ®	C	
Horneburger				D	
Idared				B	
	Idaredest			B	
	Najdared			B	
Ingrid Marie				B	R
James Grieve				D	
Jonagold				C	
	Early Jonagold		Milenga ®	C	
	Dalyrian			C	
	Decosta			C	
	Jonagold Boerekamp		Early Queen ®	C	
	Jonagold Novajo	Veulemanns		C	
	Jonagored		Morren's Jonagored ®	C	
	Jonagored Supra		Morren's Jonagored ® Supra ®	C	
	Red Jonaprince		Wilton's ®, Red Prince ®	C	
	Rubinstar			C	
	Schneica	Jonica		C	
	Vivista			C	

Veislės	Mutantas	Sinonimai	Prekių ženklai	Spalvos grupė	Papildomos specifikacijos
Jonathan				B	
Karmijn de Sonnaville				C	R
La Flamboyante			Mairac ®	B	
Laxton's Superb				C	R
Ligol				B	
Lobo				B	
Lurefresh			Redlove ® Era ®	A	
Lureprec			Redlove ® Circe ®	A	
Luregust			Redlove ® Calypso ®	A	
Luresweet			Redlove ® Odysso ®	A	
Maigold				B	
Maribelle			Lola ®	B	
McIntosh				B	
Melrose				C	
Milwa			Diwa ®, Junami ®	B	
Moonglo				C	
Morgenduft		Imperatore		B	
Mountain Cove			Ginger Gold ™	D	
Mutsu		Crispin		D	
Newton				C	
Nicogreen			Greenstar ®	D	
Nicoter			Kanzi ®	B	
Northern Spy				C	
Ohrin		Orin		D	
Paula Red				B	
Pinova			Corail ®	C	
	RoHo 3615		Evelina ®	B	
Piros				C	
Plumac			Koru ®	B	

Veislės	Mutantas	Sinonimai	Prekių ženklai	Spalvos grupė	Papildomos specifikacijos
Prem A153			Lemonade ®, Honeymoon ®	C	
Prem A17			Smitten ®	C	
Prem A280			Sweetie™	B	
Prem A96			Rockit ™	B	M
Rafzubin			RubINETTE ®	C	
	Rafzubex		RubINETTE ® Rosso	A	
Rajka			Rezista Romelike ®	B	
Red Delicious		Rouge américaine		A	
	Campsur		Red Chief ®	A	
	Erovan		Early Red One ®	A	
	Evasni		Scarlet Spur ®	A	
	Stark Delicious			A	
	Starking			C	
	Starkrimson			A	
	Starkspur			A	
	Topred			A	
	Trumdor		Oregon Spur Delicious ®	A	
Reine des Reinettes		Gold Parmoné, Goldparmäne		C	V
Reinette grise du Canada		Graue Kanadarenette, Renetta Canada		D	R
Rome Beauty		Belle de Rome, Rome, Rome Sport		B	
Rubin				C	
Rubinola				B	
Šampion		Shampion, Champion, Szampion		B	
	Reno 2			A	
	Šampion Arno	Szampion Arno		A	
Santana				B	

Veislės	Mutantas	Sinonimai	Prekių ženklai	Spalvos grupė	Papildomos specifikacijos
Sciearly			Pacific Beauty TM	A	
Scifresh			Jazz TM	B	
Sciglo			Southern Snap TM	A	
Scilate			Envy [®]	B	
Sciray		GS48		A	
Scired			Pacific Queen TM	A	R
Sciros			Pacific Rose TM	A	
Senshu				C	
Spartan				A	
Stayman				B	
Summerred				B	
Sunrise				A	
Sunset				D	R
Suntan				D	R
Sweet Caroline				C	
Topaz				B	
Tydemán's Early Worcester		Tydemán's Early		B	
Tsugaru				C	
UEB32642			Opal [®]	D	
Worcester Pearmain				B	
York				B	
Zari				B	

2 DALIS. CITRUSINIŲ VAISIŲ PREKYBOS STANDARTAS

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas iš toliau nurodytų rūšių išvestų veislių citrusiniams vaisiams, kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus citrusinius vaisius:

- citrinoms, išaugintoms iš *Citrus limon* (L.) Burm. f. rūšių bei jų hibridų,
- mandarinams, išaugintiems iš *Citrus reticulata* Blanco rūšių, įskaitant likerinius mandarinus (*Citrus unshiu* Marcow.), klementinus (*Citrus clementina* hort. ex Tanaka.), saldžiuosius mandarinus (*Citrus deliciosa* Ten.) ir marokinius mandarinus (*Citrus tangerina* Tanaka), išaugintus iš tų rūšių bei jų hibridų,
- apelsinams, išaugintiems iš *Citrus sinensis* (L.) Osbeck rūšių bei jų hibridų.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems citrusiniams vaisiams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių citrusiniai vaisiai turi būti:

- nepažeisti,
- nesudaužyti ir (arba) be didelių užgijusių įpjovimų,
- nesugedę; citrusiniai vaisiai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, yra neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- be vidinio džiūvimo ir dehidratavimo požymių,
- nepažeisti žemos temperatūros ar šalnų,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Citrusiniai vaisiai turi būti tiek subrendę ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Citrusiniai vaisiai turi būti tinkamai subrendę ir prinokę, atsižvelgiant į reikiamus veislės, skynimo laiko ir auginimo vietovės kriterijus.

Citrusinių vaisių prinokimas apibūdinamas šiais kiekvienai rūšiai nurodytais parametrais:

- mažiausias sulčių kiekis,
- mažiausias cukraus ir rūgšties santykis ⁽¹³⁾,
- spalva.

Spalva turi būti tokia, kad normaliai bręsdamas citrusinis vaisius tam tikrai veislei būdingą spalvą įgautų paskirties vietoje.

	Mažiausias sulčių kiekis (proc.)	Mažiausias cukraus ir rūgš- ties santykis	Spalva
Citrinos	20		Turi būti būdinga veislei. Žalios (bet ne tamsiai žalios) spalvos vaisiai tinkami, jeigu jie atitinka būtiniausius sulčių kiekio reikalavimus.

⁽¹³⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

	Mažiausias sulčių kiekis (proc.)	Mažiausias cukraus ir rūgš- ties santykis	Spalva
Likeriniai mandarinai, klementinai, kitų veislių mandarinai ir jų hibridai			
Likeriniai mandarinai	33	6,5:1	Bent trečdalis vaisiaus paviršiaus spalva turi būti būdinga veislei.
Klementinai	40	7,0:1	
Kitų veislių mandarinai ir jų hibridai	33	7,5:1 ⁽¹⁾	
Apelsinai			
Tikrieji apelsinai	30	6,5:1	Turi būti būdinga veislei. Tačiau šviesiai žalios spalvos vaisiai leidžiami, jei spalva neviršija penktadalio viso vaisiaus paviršiaus ir jei jie atitinka būtiniausius sulčių kiekio reikalavimus. Vietovėse, kuriose vaisiams bręstant yra aukšta oro temperatūra ir didelis santykinis drėgnis, užauginti apelsinai gali būti žalios spalvos, dengiančios daugiau nei penktadalį viso vaisiaus paviršiaus, jei jie atitinka būtiniausius sulčių kiekio reikalavimus.
„Navel“ grupė	33	6,5:1	
Kitos veislės	35	6,5:1	
„Mosambi“, „Sathgudi“ ir „Pacitan“, kurių daugiau nei penktadalis paviršiaus žalios spalvos	33		
Kitų veislių vaisiai, kurių daugiau nei penktadalis paviršiaus žalios spalvos	45		

(1) „Mandora“ ir „Minneola“ veislių mandarinų mažiausias cukraus ir rūgšties santykis iki prekybos metų, kurie prasideda 2023 m. sausio 1 d., pabaigos yra 6,0:1.

Šiuos prinokimo reikalavimus atitinkantys citrusiniai vaisiai gali būti apdorojami, kad būtų pašalinta jų žalia spalva. Toks apdorojimas leidžiamas tik tuomet, jei nepakinta kitos natūralios organoleptinės savybės.

C. Klasifikavimas

Citrusiniai vaisiai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės citrusiniai vaisiai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi turėti tai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Vaisiai turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

ii) I klasė

Šios klasės citrusiniai vaisiai turi būti geros kokybės. Jie turi turėti tai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra citrusinių vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymūs spalvos defektai, įskaitant nedidelį saulės nudeginimą,

- nežymūs progresuojantys odelės defektai, jeigu nepažeistas minkštumas,
- nežymūs odelės defektai, atsiradę vaisiaus formavimosi metu, pavyzdžiui, sidabriškosios rauplės, rūdėtumas arba kenkėjų padaryti pažeidimai,
- nežymūs užgiję defektai, atsiradę dėl mechaninių priežasčių, tokie kaip krušos padaryta žala, nutrynimai arba tvarkymo metu padaryta žala,
- šiek tiek iš dalies atsiskyrusi visų mandarinų grupės vaisių odelė (arba žievelė).

iii) II klasė

Šiai klasei priskiriami citrusiniai vaisiai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų kokybės reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius pirmiau nurodytus reikalavimus.

Jeigu citrusiniai vaisiai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- spalvos defektai, įskaitant saulės nudeginimą,
- progresuojantys odelės defektai, jeigu nepažeistas minkštumas,
- odelės defektai, atsiradę vaisiaus formavimosi metu, pavyzdžiui, sidabriškosios rauplės, parudimai arba kenkėjų padaryti pažeidimai,
- užgiję defektai, atsiradę dėl mechaninių priežasčių, tokie kaip krušos padaryta žala, nutrynimai arba tvarkymo metu padaryta žala,
- paviršiniai užgijusios odelės pakitimai,
- grublėta odelė,
- šiek tiek iš dalies atsiskyrusi apelsinų odelė (arba žievelė) ir iš dalies atsiskyrusi visų mandarinų grupės vaisių odelė (arba žievelė).

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį arba pagal skaičių.

A. Mažiausias dydis

Vaisiai turi būti ne mažesni nei:

Vaisiai	Skersmuo (mm)
Citrinos	45
Likeriniai mandarinai, kitų veislių mandarinai ir jų hibridai	45
Klementinai	35
Apelsinai	53

B. Vienodumas

Citrusiniai vaisiai gali būti rūšiuojami pagal dydį vienu iš šių būdų:

- a) Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:
- 10 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra < 60 mm,
 - 15 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra ≥ 60 mm, bet < 80 mm,
 - 20 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra ≥ 80 mm, bet < 110 mm,
 - vaisių, kurių skersmuo ≥ 110 mm, leidžiamas skersmens skirtumas neribojamas.

b) Jei taikomi dydžio kodai, turi būti laikomasi toliau pateiktose lentelėse nurodytų tų kodų ir skersmens dydžių:

	Dydžio kodas	Skersmuo (mm)
Citrinos		
	0	79–90
	1	72–83
	2	68–78
	3	63–72
	4	58–67
	5	53–62
	6	48–57
	7	45–52
Likeriniai mandarinai, klementinai ir kitų veislių mandarinai ir jų hibridai		
	1–XXX	78 ir daugiau
	1–XX	67–78
	1 arba 1–X	63–74
	2	58–69
	3	54–64
	4	50–60
	5	46–56
	6 ⁽¹⁾	43–52
	7	41–48
	8	39–46
	9	37–44
	10	35–42
Apelsinai		
	0	92–110
	1	87–100
	2	84–96
	3	81–92
	4	77–88
	5	73–84
	6	70–80
	7	67–76
	8	64–73
	9	62–70
	10	60–68
	11	58–66
	12	56–63
	13	53–60

⁽¹⁾ Mažesnis nei 45 mm dydis taikomas tik klementinams.

Vienodas dydis užtikrinamas naudojant pirmiau pateiktas dydžio skales, nebent nustatyta kitaip:

Jeigu vaisiai laisvai suberti dėžėse arba supakuoti prekinėse pakuotėse, kurių didžiausias grynasis svoris yra 5 kg, didžiausias skirtumas neturi viršyti ribų, nustatomų pagal dydžio skalę grupuojant tris iš eilės einančius dydžius.

c) Pagal skaičių rūšiuojamų vaisių dydžio skirtumas turėtų atitikti a punkto reikalavimus.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) Ekstra klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 proc. citrusinių vaisių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 proc. gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) I klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. citrusinių vaisių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) II klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. citrusinių vaisių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. citrusinių vaisių (pagal skaičių arba svorį), atitinkančių artimiausią mažesnę ir (arba) didesnę dydį nei nurodytasis (arba nurodytieji, jei yra trys dydžiai) ant pakuočių.

Bet kuriuo atveju 10 proc. leidžiamoji nuokrypa taikoma tik tiems vaisiams, kurių dydis yra ne mažesnis už toliau nurodytą mažiausią dydį:

Vaisiai	Skersmuo (mm)
Citrinos	43
Likeriniai mandarinai, kitų veislių mandarinai ir jų hibridai	43
Klementinai	34
Apelsinai	50

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ar prekinio tipo, kokybės, dydžio ir, pageidautina, vienodai prinokę ir subrendę citrusiniai vaisiai.

Be to, reikalaujama, kad ekstra klasės vaisiai būtų vienodos spalvos.

Tačiau labai skirtingų rūšių citrusinius vaisius galima pakuoti kartu vienoje prekinėje pakuotėje, jei jie yra vienodos kokybės ir, atsižvelgiant į kiekvieną atitinkamą rūšį, – vienodos veislės arba prekinio tipo ir kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Citrusiniai vaisiai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba kljais.

Lipdukai, kljuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų kljų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Vaisiams vynioti turi būti naudojamas plonas, sausas, naujas ir bekvapis ⁽¹⁴⁾ popierius.

Draudžiama naudoti bet kokias medžiagas, dėl kurių galėtų pakisti natūralios citrusinių vaisių savybės, ypač jų skonis ar kvapas ⁽¹⁵⁾.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų. Tačiau leidžiama citrusinius vaisius pateikti su trumpa (nesumėdžusia) šakele ir keletu prie jos prisitvirtinusių žalių lapelių.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽¹⁶⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Citrinos“, „Mandarinai“ arba „Apelsinai“, jei produktas nėra matomas iš išorės.
- „Citrusinių vaisių mišinys“ arba lygiavertis pavadinimas ir bendriniai skirtingų rūšių pavadinimai, jei tai labai skirtingų rūšių citrusinių vaisių mišinys.
- Apelsinų atveju veislės pavadinimas ir (arba) atitinkama veislių grupė, jei tai yra „Navel“ ir „Valencia“.
- Jei tai „Likeriniai mandarinai“ ir „Klementinai“, būtina nurodyti bendrinį rūšies pavadinimą, o veislės pavadinimas yra neprivalomas.
- Kitų mandarinų ir jų hibridų atveju būtina nurodyti veislės pavadinimą.
- Citrinų atveju veislės pavadinimas yra neprivalomas.
- „Su sėklomis“ (jei tai klementinai su daugiau kaip 10 sėklų).
- „Be sėklų“ (neprivaloma, citrusiniuose vaisiuose be sėklų kartais sėklų gali pasitaikyti).“

⁽¹⁴⁾ Konservantus ar kitas chemines medžiagas, dėl kurių ant vaisių odėlės galėtų likti pašalinis kvapas, naudoti leidžiama, jeigu tai atitinka taikomas Europos Sąjungos nuostatas.

⁽¹⁵⁾ Konservantus ar kitas chemines medžiagas, dėl kurių ant vaisių odėlės galėtų likti pašalinis kvapas, naudoti leidžiama, jeigu tai atitinka taikomas Europos Sąjungos nuostatas.

⁽¹⁶⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

C. Produktų kilmė

- Kilmės šalis ⁽¹⁷⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.
- Jei kartu supakuoti labai skirtingų rūšių citrusiniai vaisiai, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos rūšies pavadinimo nurodoma kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis, išreikštas:
 - mažiausiu ir didžiausiu dydžiu (mm) arba
 - dydžio kodu (-ais), po kurio (-ių) galima nurodyti mažiausią ar didžiausią dydį, arba
 - skaičiumi.
- Jei taikytina, nurodomas konservantas ar kitos cheminės medžiagos, naudotos nuėmus derlių.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

3 DALIS. KIVIŲ PREKYBOS STANDARTAS**I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas iš *Actinidia chinensis* Planch. ir *Actinidia deliciosa* (A. Chev.), C.F. Liang ir A.R.Ferguson išvestų veislių kiviams (dar vadinamiems aktinidijomis), kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus kivius.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems kiviams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių kiviai turi būti:

- nepažeisti (tačiau be vaiskočių),
- nesugedę; kiviai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, yra neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- pakankamai tvirti, neminkšti, nesuvytę ar nepavandeniję,
- gerai susiformavę (neleidžiami dvigubi ar keliagubi vaisiai),
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

⁽¹⁷⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

Kiviai turi būti tiek subrendę ir tokios būklės, kad jie:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Būtiniausi prinokimo reikalavimai

Kiviai turi būti pakankamai subrendę ir prinokę.

Kad būtų įvykdytas šis reikalavimas, pakavimo etapu vaisiai turi būti prinokę tiek, kad jų Brix vertė būtų ne mažesnė kaip 6,2° (¹⁸) arba vidutinis sausųjų medžiagų kiekis būtų 15 %, o į platinimo grandinę patekusių vaisių Brix vertė turėtų būti 9,5° (¹⁸).

C. Klasifikavimas

Kiviai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) *Ekstra klasė*

Šios klasės kiviai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Vaisiai turi būti tvirti, o minkštimas – visiškai sveikas.

Jie turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

Vaisiaus didžiausio ir mažiausio skersmens santykis, matuojant pjūvio ties viduriu skersmenį, turi būti 0,8 arba didesnis.

ii) *I klasė*

Šios klasės kiviai turi būti geros kokybės. Jie turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Vaisiai turi būti tvirti, o minkštimas – visiškai sveikas.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymūs formos defektai (tačiau be išbrinkimo ar deformacijos),
- nežymūs spalvos defektai,
- nežymūs odelės defektai, jei bendras pažeistas plotas ne didesnis kaip 1 cm²,
- nedidelės „Hayward“ žymės – išilginės neiškilios linijos.

Vaisiaus didžiausio ir mažiausio skersmens santykis, matuojant pjūvio ties viduriu skersmenį, turi būti 0,7 arba didesnis.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriami kiviai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius pirmiau nurodytus reikalavimus.

Vaisiai turi būti pakankamai tvirti, o minkštimas – be jokių didelių defektų.

Jeigu kiviai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- spalvos defektai,
- odelės defektai, pavyzdžiui, užgiję nežymūs įpjovimai ar randuotos (nudurkštas) audinys, jei visas pažeistas plotas yra ne didesnis kaip 2 cm²,
- kelios ryškesnės „Hayward“ žymės su nežymiu iškilumu,
- nežymūs sumušimai.

(¹⁸) Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal vaisiaus svorį.

Mažiausias ekstra klasės vaisiaus svoris yra 90 g, I klasės – 70 g, o II klasės – 65 g.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

- 10 g, jei vaisiai sveria mažiau kaip 85 g,
- 15 g, jei vaisiai sveria nuo 85 iki 120 g,
- 20 g, jei vaisiai sveria nuo 120 iki 150 g,
- 40 g, jei vaisiai sveria 150 g ar daugiau.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) Ekstra klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 proc. kivių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 proc. gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) I klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. kivių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) II klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. kivių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. kivių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

Tačiau ekstra klasės kiviai neturi sverti mažiau kaip 85 g, I klasės – mažiau kaip 67 g, o II klasės – mažiau kaip 62 g.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės ir dydžio kiviai.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Kiviai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽¹⁹⁾ turi būti pateikta tokia informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Kiviai“ ir (arba) „Aktinidijos“, jeigu pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).
- Minkštimo spalva arba lygiavertė nuoroda, jei spalva nėra žalia.

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽²⁰⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis, išreikštas mažiausiu ir didžiausiu vaisiaus svoriu.
- Vaisių skaičius (neprivaloma).

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

4 DALIS. SALOTŲ IR GARBANOTŲJŲ BEI PLAČIALAPIŲ TRŪKAŽOLIŲ PREKYBOS STANDARTAS

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas:

- veislių, išaugintų iš toliau nurodytų veislių, salotoms:
 - *Lactuca sativa* var. *capitata* L. (gūžinės salotos, įskaitant raukšlėtagūžes ir traškiąsias („Iceberg“ tipo veislių) salotas),
 - *Lactuca sativa* var. *longifolia* Lam. (romaninės salotos),

⁽¹⁹⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽²⁰⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

- *Lactuca sativa* var. *crispa* L. (garbanotosios salotos),
 - šių veislių sukryžmintoms veislėms ir
 - garbanotųjų trūkažolių veislėms, išvestoms iš *Cichorium endivia* var. *crispum* Lam., ir
 - plačialapių trūkažolių veislėms, išvestoms iš *Cichorium endivia* var. *latifolium* Lam.,
- kurios vartotojui tiekiamos šviežios.

Šis standartas netaikomas pramoniniu būdu perdirbti skirtiems produktams, atskirais lapais pateikiamiems produktams, salotoms su šaknimis arba vazonėliuose pateikiamoms salotoms.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštomis ir supakuotoms daržovėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- šiek tiek prastesnės kokybės dėl brendimo ir polinkio gesti.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių daržovės turi būti:

- nepažeistos,
- nesugedusios; daržovės, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, yra neleidžiamos,
- švarios ir apskabytos, t. y. beveik neturi būti žemės ar kitokios auginimo terpės likučių ir beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- šviežiai atrodančios,
- beveik be kenkėjų,
- beveik nepažeistos kenkėjų,
- nesuvytusios,
- be žiedynstiebių,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Salotos gali būti pakitusios (rausvos) spalvos, kuri atsiranda dėl žemos temperatūros daržovei augant, su sąlyga, kad ta spalva smarkiai nekenkia salotų išvaizdai.

Šaknys turi būti nupjautos ties išorinių lapų pagrindu, o pjūvis turi būti tvarkingas.

Daržovės turi būti normaliai subrendusios. Jos turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Klasifikavimas

Daržovės skirstomos į dvi toliau apibūdintas klases:

i) I klasė

Šios klasės daržovės turi būti geros kokybės. Jos turi turėti tai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Jos taip pat turi būti:

- gerai susiformavusios,
- tvirtos, atsižvelgiant į auginimo metodus ir produkto rūšį,

- nepažeistos ir nesuprastėjusios taip, kad jų nebūtų galima valgyti,
- nepašalusios.

Gūžinės salotos turi turėti vieną gerai susiformavusią gūželę. Tačiau po priedanga išaugintų gūžinių salotų gūželės gali būti mažos.

Romaninės salotos turi turėti gūželę, kuri gali būti maža.

Garbanotųjų ir plačialapių trūkažolių vidurinė dalis turi būti geltonos spalvos.

ii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriamos daržovės, kurios neatitinka I klasės reikalavimų, bet atitinka pirmiau nurodytus būtiniausius reikalavimus.

Daržovės privalo būti:

- gana gerai susiformavusios,
- nepažeistos ir nesuprastėjusios taip, kad jų nebūtų galima valgyti.

Jeigu daržovės išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- nežymūs spalvos pakitimai,
- nežymūs kenkėjų padaryti pažeidimai.

Gūžinės salotos turi turėti gūželę, kuri gali būti maža. Tačiau po priedanga išaugintose gūžinėse salotose gūželės gali ir nebūti.

Romaninės salotos gali būti be gūželės.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal vienos daržovės svorį.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) Salotos

- 40 g, jei lengviausia salota sveria mažiau nei 150 g,
- 100 g, jei lengviausia salota sveria nuo 150 iki 300 g,
- 150 g, jei lengviausia salota sveria nuo 300 iki 450 g,
- 300 g, jei lengviausia salota sveria daugiau nei 450 g.

b) Garbanotosios ir plačialapės trūkažolės

- 300 g

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. daržovių (pagal skaičių), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

ii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. daržovių (pagal skaičių), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtinausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visomės klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. daržovių (pagal skaičių), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS**A. Vienodumas**

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ar prekinio tipo, kokybės ir dydžio produktai.

Tačiau labai skirtingų veislių, prekinių tipų ir (arba) spalvų salotos ir (arba) trūkšolės galima pakuoti kartu vienoje pakuotėje, jei jos yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės, prekinio tipo ir (arba) spalvos daržovės – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Produktai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti. Jie turi būti tinkamai supakuoti, atsižvelgiant į pakuotės dydį ir tipą, nepaliekant tuščių ertmių arba taip, kad produktai nesusitraikytų.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijuais.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽²¹⁾ turi būti pateikta tokia informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje):

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Salotos“, „gūžinės salotos“, „Batavia“, „raukšlėtagūžės („Iceberg“ tipo veislių) salotos“, „romaninės salotos“, „garbanotosios salotos“ (arba, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais – „Oak leaf“, „Lollo bionda“, „Lollo rossa“), „garbanotosios trūkšolės“, „plačialapės trūkšolės“ arba kiti lygiavertčiai pavadinimai, jeigu pakuotės turinio iš išorės nematyti.

⁽²¹⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

- „Augintos po priedanga“ arba lygiavertis užrašas, jei taikytina.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).
- „Salotų / trūkažolių mišinys“ arba lygiavertis užrašas, jei pateikiamas labai skirtingų veislių, prekinių tipų ir (arba) spalvų salotų ir (arba) trūkažolių mišinys. Jei produktų iš išorės nematyti, turi būti nurodytos pakuotėje esančių produktų veislės, prekiniai tipai ir (arba) spalvos, ir kiekis pagal kiekvieną kriterijų.

C. Produktų kilmė

- Kilmės šalis ⁽²²⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.
- Jei kartu supakuotos labai skirtingų veislių, prekinių tipų ir (arba) spalvų salotos ir (arba) trūkažolės, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos veislės, prekinio tipo ir (arba) spalvos pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė
- Dydis, nurodomas kaip mažiausias vienos daržovės svoris arba daržovių skaičius

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

5 DALIS. PERSIKŲ IR NEKTARINŲ PREKYBOS STANDARTAS

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas iš *Prunus persica* Sieb. ir Zucc. išvestų veislių persikams ir nektarinams, kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus persikus ir nektarinus.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Šio standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems persikams ir nektarinams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių persikai ir nektarinai turi būti:

- nepažeisti,
- nesugedę; vaisiai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- neįtrūkę prie kotelio įdubos,

⁽²²⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Persikai ir nektarinai turi būti tiek subrendę ir prinokę, kad jie:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Vaisiai turi būti pakankamai subrendę ir prinokę. Mažiausias minkštimo refraktometrinis indeksas turėtų būti 8° Brix ⁽²³⁾ arba didesnis.

C. Klasifikavimas

Persikai ir nektarinai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) *Ekstra klasė*

Šios klasės persikai ir nektarinai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Minkštimas turi būti visiškai sveikas.

Vaisiai turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

ii) *I klasė*

Šios klasės persikai ir nektarinai turi būti geros kokybės. Jie turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes. Minkštimas turi būti visiškai sveikas.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymus brandos defektas,
- nežymūs spalvos defektai,
- nedidelės įspaudimo žymės, neviršijančios 1 cm² bendro paviršiaus ploto,
- nežymūs odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 1,5 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 1 cm² bendro paviršiaus ploto, jei tai kiti defektai.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriami persikai ir nektarinai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka pirmiau išvardytus būtiniausius reikalavimus.

Minkštimas turi būti be didesnių defektų.

Jeigu persikai ir nektarinai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- brandos defektai, įskaitant įskilusius kauliukus, jeigu vaisius neįtrūkęs ir minkštimas sveikas,
- spalvos defektai,

⁽²³⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

- 2 cm² viso paviršiaus ploto neviršijantys sumušimai, kurie gali būti šiek tiek pakitusios spalvos,
- odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 2,5 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 2 cm² bendro paviršiaus ploto, jei tai kiti defektai.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį, svorį arba skaičių.

Mažiausias dydis yra:

- ekstra klasės vaisių – 56 mm arba 85 g,
- I ir II klasės vaisių – 51 mm arba 65 g.

Tačiau vaisiais, kurių skersmuo mažesnis kaip 56 mm arba svoris mažesnis kaip 85 g, nėra prekiaujama nuo liepos 1 d. iki spalio 31 d. (Šiaurės pusrutulyje) ir nuo sausio 1 d. iki balandžio 30 d. (Pietų pusrutulyje).

Toliau išdėstytos nuostatos neprivalomos II klasės vaisiams.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) Pagal skersmenį rūšiuojamų vaisių:

- 5 mm, jei vaisių skersmuo mažesnis kaip 70 mm,
- 10 mm, jei vaisių skersmuo yra 70 mm ar didesnis.

b) Pagal svorį rūšiuojamų vaisių:

- 30 g, jei vaisių svoris mažesnis kaip 180 g,
- 80 g, jei vaisių svoris yra 180 g ar didesnis.

c) Pagal skaičių rūšiuojamų vaisių dydžio skirtumas turėtų atitikti a arba b punktų reikalavimus.

Jei taikomi dydžio kodai, turi būti laikomasi lentelėje nustatytų kodų.

	Kodas	Skersmuo			Svoris	
		Nuo (mm)	Iki (mm)		Nuo (g)	iki (g)
1	D	51	56	arba	65	85
2	C	56	61		85	105
3	B	61	67		105	135
4	A	67	73		135	180
5	AA	73	80		180	220
6	AAA	80	90		220	300
7	AAAA	> 90			> 300	

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) Ekstra klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 proc. persikų arba nektarinų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 proc. gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. persikų arba nektarinų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. persikų arba nektarinų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms (jei rūšiuojama pagal dydį): visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. persikų arba nektarinų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS**A. Vienodumas**

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės, vienodai prinokę ir vienodo dydžio (jei rūšiuojama pagal dydį) persikai arba nektarinai, o ekstra klasės vaisiai turi būti ir vienodos spalvos.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Persikai arba nektarinai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba kljais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽²⁴⁾ turi būti pateikta tokia informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje):

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

⁽²⁴⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

B. Produktų rūšis

- „Persikai“ arba „Nektarinai“, jeigu pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Minkštimo spalva.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽²⁵⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis (jei rūšiuojama pagal dydį), išreikštas mažiausiu ir didžiausiu skersmeniu (mm) arba mažiausiu ir didžiausiu svoriu (g), arba dydžio kodu.
- Vaisių skaičius (neprivaloma).

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

6 DALIS. KRIAUSIŲ PREKYBOS STANDARTAS**I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas iš *Pyrus communis* L. išvestų veislių kriaušėms, kurios vartotojams tiekiamos šviežios, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtas kriaušes.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštoms ir supakuotoms kriaušėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių kriaušės turi būti:

- nepažeistos,
- nesugedusios; kriaušės, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, neleidžiamos,
- švarios, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

⁽²⁵⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

Jos turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Kriaušės turi būti tiek subrendusios ir prinokusios, kad galėtų nokti toliau, kol pakankamai prinoks, kaip reikalaujama atsižvelgiant į veislės savybes.

C. Klasifikavimas

Kriaušės skirstomos į tris toliau apibūdintas klases:

i) *Ekstra klasė*

Šios klasės kriaušės turi būti aukščiausios kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei ⁽²⁶⁾ būdingas savybes.

Minkštumas turi būti visiškai sveikas, o ant odelės neturi būti šiurkštaus rūdėtumo.

Kriaušės turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jeigu dėl jų nesikeičia bendra kriaušių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

Kotelis turi būti nepažeistas.

Kriaušės negali būti šiurkščios.

ii) *I klasė*

Šios klasės kriaušės turi būti geros kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei ⁽²⁷⁾ būdingas savybes.

Minkštumas turi būti visiškai sveikas.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra kriaušių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymus brandos defektas,
- nežymūs spalvos defektai,
- labai nežymus šiurkštus rūdėtumas,
- nežymūs odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 2 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 1 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai, išskyrus rauples (*Venturia pirina* ir *V. inaequalis*), kurių pažeistas bendras plotas negali būti didesnis nei 0,25 cm²,
- 1 cm² ploto, jei tai nežymūs sumušimai.

Kotelis gali būti nestipriai pažeistas.

Kriaušės negali būti šiurkščios.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriamos kriaušės, kurios neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius pirmiau nurodytus reikalavimus.

Minkštumas turi būti be didesnių defektų.

Jeigu kriaušės išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- brandos defektai,

⁽²⁶⁾ Nebaigtinis stambiavaisių kriaušių ir vasarinių kriaušių veislių sąrašas pateikiamas šio standarto priedėlyje.

⁽²⁷⁾ Nebaigtinis stambiavaisių kriaušių ir vasarinių kriaušių veislių sąrašas pateikiamas šio standarto priedėlyje.

- spalvos defektai,
- nežymus šiurkštus rūdėtumas,
- odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 4 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 2,5 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai, išskyrus rauples (*Venturia pirina* ir *V. inaequalis*), kurių pažeistas bendras plotas negali būti didesnis nei 1 cm²,
 - 2 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai nežymūs sumušimai.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį arba pagal svorį.

Mažiausias dydis yra:

a) Pagal skersmenį rūšiuojamų vaisių:

	Ekstra klasė	I klasė	II klasė
Stambiavaisių kriaušių veislės	60 mm	55 mm	55 mm
Kitos veislės	55 mm	50 mm	45 mm

b) Pagal svorį rūšiuojamų vaisių:

	Ekstra klasė	I klasė	II klasė
Stambiavaisių kriaušių veislės	130 g	110 g	110 g
Kitos veislės	110 g	100 g	75 g

Į šio standarto priedėlį įtrauktoms vasarinių kriaušių veislėms mažiausio dydžio reikalavimai neprivalomi.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį pakuotėje, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) Pagal skersmenį rūšiuojamų vaisių:

- 5 mm, jei vaisiai yra ekstra klasės ir I bei II klasių, pakuojami eilėmis ir sluoksniais,
- 10 mm, jei vaisiai yra I klasės, supakuoti prekinėse pakuotėse arba laisvai suberti pakuotėje.

b) Pagal svorį rūšiuojamų vaisių:

- Ekstra klasės vaisių ir I bei II klasės vaisių, supakuotų eilėmis ir sluoksniais:

Skirtumas (g)	Svorio skirtumas (g)
75–100	15
100–200	35
200–250	50
> 250	80

— I klasės vaisių, supakuotų prekinėse pakuotėse arba laisvai subertų pakuotėje:

Skirtumas (g)	Svorio skirtumas (g)
100–200	50
> 200	100

Supakuotiems prekinėse pakuotėse ar laisvai subertiems pakuotėje II klasės vaisiams dydžio vienodumo apribojimas netaikomas.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) *Ekstra klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 proc. kriaušių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 proc. gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. kriaušių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. kriaušių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. kriaušių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų. Ši leidžiamoji nuokrypa negali būti taikoma produktams, kurių:

- skersmuo yra 5 mm arba daugiau mažesnis nei mažiausias skersmuo,
- svoris yra 10 g arba daugiau mažesnis nei mažiausias svoris.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės, dydžio (jeigu pagal jį rūšiuojama) ir vienodai prinokusios kriaušės.

Ekstra klasės vaisiai turi būti ir vienodos spalvos.

Tačiau labai skirtingų veislių kriaušės galima pakuoti kartu vienoje prekinėje pakuotėje, jei jos yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės vaisiai – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Kriaušės turi būti supakuotos taip, kad būtų tinkamai apsaugotos.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽²⁸⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Kriaušės“, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas. Veislių pavadinimai, jei pateikiamas labai skirtingų veislių kriaušių mišinys.
- Gali būti pateikiamas veislės pavadinimo sinonimas. Prekės pavadinimas ⁽²⁹⁾ gali būti pateikiamas tik su veislės pavadinimu arba jo sinonimu.

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽³⁰⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

Jei kartu supakuotos labai skirtingų veislių kriaušės, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos veislės pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis arba, jeigu vaisiai pakuojami eilėmis ir sluoksniais, vaisių skaičius.

⁽²⁸⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽²⁹⁾ Prekės pavadinimas gali būti prekės ženklas, kurį prašoma apsaugoti arba kurio apsauga suteikta, ar bet koks kitas komercinis pavadinimas.

⁽³⁰⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

Jei identifikuojama pagal dydį, turėtų būti nurodoma:

- a) jeigu produktams taikomos vienodumo taisyklės – mažiausias ir didžiausias skersmuo arba mažiausias ir didžiausias svoris;
- b) pasirinktinai, jeigu produktams netaikomas vienodumo reikalavimas – mažiausio pakuotėje esančio vaisiaus skersmuo arba svoris, pateikiant užrašą „ir didesnės“ arba lygiavertį užrašą, arba, jei taikoma, didžiausio pakuotėje esančio vaisiaus skersmuo arba svoris.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

Priedėlis

Nebaigtinis stambiavaisių ir vasarinių kriaušių veislių sąrašas

Smulkiavaisių ir kitų veislių kriaušėmis, kurios neįrašytos į lentelę, gali būti prekiaujama, jei jos atitinka kitoms veislėms keliamus dydžio reikalavimus, apibūdintus standarto III skirsnyje.

Kai kuriomis toliau pateiktoje lentelėje išvardytų veislių kriaušėmis gali būti prekiaujama tokiais pavadinimais, kuriuos siekiama apsaugoti kaip prekių ženklus arba kurie kaip prekių ženklai jau saugomi vienoje ar keliose valstybėse. Pirmą ir antrą toliau pateiktos lentelės skiltys neskirtos tokiems prekių ženkliams. Nuoroda į žinomus prekių ženklus pateikiama trečioje skiltyje tik informacijos tikslais.

Paaiškinimai:

SK = stambiavaisių kriaušių veislė

VK = vasarinių kriaušių veislė; šios veislės kriaušių mažiausias dydis nenustatomas.

Veislė	Sinonimai	Prekių ženklai	Dydis
Abbé Fétel	Abate Fetel		SK
Abugo o Siete en Boca			VK
AkVa			VK
Alka			SK
Alsa			SK
Amfora			SK
Alexandrine Douillard			SK
Bambinella			VK
Bergamotten			VK
Beurré Alexandre Lucas	Lucas		SK
Beurré Bosc	Bosc, Beurré d'Apremont, Empereur Alexandre, Kaiser Alexander		SK
Beurré Clairgeau			SK

Veislė	Sinonimai	Prekių ženklai	Dydis
Beurré d'Arenberg	Hardenpont		SK
Beurré Giffard			VK
Beurré précoce Morettini	Morettini		VK
Blanca de Aranjuez	Agua de Aranjuez, Espadona, Blanquilla		VK
Carusella			VK
Castell	Castell de Verano		VK
Colorée de Juillet	Bunte Juli		VK
Comice rouge			SK
Concorde			SK
Condoula			VK
Coscia	Ercolini		VK
Curé	Curato, Pastoren, Del cura de Ouro, Espadon de invierno, Bella de Berry, Lombardia de Rioja, Batall de Campana		SK
D'Anjou			SK
Dita			SK
D. Joaquina	Doyenné de Juillet		VK
Doyenné d'hiver	Winterdechant		SK
Doyenné du Comice	Comice, Vereinsdechant		SK
Erika			SK
Etrusca			VK
Flamingo			SK
Forelle			SK
Général Leclerc		Amber Graceă	SK
Gentile			VK
Golden Russet Bosc			SK
Grand champion			SK
Harrow Delight			SK
Jeanne d'Arc			SK
Joséphine			SK
Kieffer			SK

Veislė	Sinonimai	Prekių ženklai	Dydis
Klapa Milule			SK
Leonardeta	Mosqueruela, Margallon, Colorada de Alcanadre, Leonarda de Magallon		VK
Lombacad		Cascade â	SK
Moscatella			VK
Mramornaja			SK
Mustafabey			VK
Packham's Triumph	Williams d'Automne		SK
Passe Crassane	Passa Crassana		SK
Perita de San Juan			VK
Pérola			VK
Pitmaston	Williams Duchesse		SK
Précoce de Trévoux	Trévoux		VK
Président Drouard			SK
Rosemarie			SK
Santa Maria	Santa Maria Morettini		VK
Spadoncina	Agua de Verano, Agua de Agosto		VK
Suvenirs			SK
Taylors Gold			SK
Triomphe de Vienne			SK
Vasarine Sviestine			SK
Williams Bon Chrétien	Bon Chrétien, Bartlett, Williams, Summer Bartlett		SK

7 DALIS. BRAŠKIŲ IR ŽEMUOGIŲ PREKYBOS STANDARTAS

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas iš *Fragaria* L. genties išvestų veislių braškėms ir žemuogėms, kurios vartotojams tiekiamos šviežios, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtas braškes ir žemuoges.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštomis ir supakuotoms braškėms ir žemuogėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių braškės ir žemuogės turi būti:

- nepažeistos,
- nesugedusios; uogos, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, neleidžiamos,
- švarios, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- šviežiai atrodančios, bet neplautos,
- beveik be kenkėjų,
- beveik nepažeistos kenkėjų,
- su taurelėmis (išskyrus žemuoges); taurelė ir kotelis (jei jie yra) turi būti švieži ir žali,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Braškės ir žemuogės turi būti pakankamai subrendusios ir prinokusios. Jos turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Klasifikavimas

Braškės ir žemuogės skirstomos į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės braškės ir žemuogės turi būti aukščiausios kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Jos turi būti:

- ryškios, atitinkančios veislės savybes,
- nežemėtos.

Uogos turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra uogų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

ii) I klasė

Šios klasės braškės ir žemuogės turi būti geros kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra uogų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymi balta dėmė, dengianti ne daugiau kaip dešimtadalį viso uogos paviršiaus,
- nedidelės paviršiaus įspaudimo žymės.

Jos turi būti beveik nežemėtos.

iii) II klasė

Šiai klasei priskiriamos braškės ir žemuogės, kurios neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius pirmiau nurodytus reikalavimus.

Jeigu braškės ir žemuogės išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- balta dėmė, dengianti ne daugiau kaip penktadalį viso uogos paviršiaus,
- nestiprus sausas sumušimas, kuris greičiausiai daugiau neplis,
- uogos gali būti šiek tiek žemėtos.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį.

Mažiausias dydis yra:

- 25 mm, jei uogos ekstra klasės,
- 18 mm, jei uogos I ir II klasės.

Žemuogėms mažiausio dydžio reikalavimai netaikomi.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) Ekstra klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 proc. braškių arba žemuogių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 proc. gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) I klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. braškių arba žemuogių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) II klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. braškių arba žemuogių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti puvinio pažeisti produktai.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. braškių arba žemuogių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių mažiausio dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ir kokybės braškės arba žemuogės.

Ekstra klasės braškių, išskyrus žemuoges, prisirpimas, spalva ir dydis turi būti ypač vienodi. I klasės braškės ir žemuogės gali būti nevysiška vieno dydžio.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Braškės ir žemuogės turi būti supakuotos taip, kad būtų tinkamai apsaugotos.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba kljais.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽³¹⁾ turi būti pateikta tokia informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Braškės“ („Žemuogės“), jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽³²⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

8 DALIS. SALDŽIŲJŲ PAPRIKŲ PREKYBOS STANDARTAS**I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas iš *Capsicum annuum* L. išvestų veislių ⁽³³⁾ saldžiosioms paprikoms, kurios vartotojams tiekiamos šviežios, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtas saldžiasias paprikas.

⁽³¹⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽³²⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

⁽³³⁾ Kai kurių veislių saldžiosios paprikos gali būti aštraus skonio.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Šio standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštomis ir supakuotoms saldžiosioms paprikoms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių saldžiosios paprikos turi būti:

- nepažeistos,
- nesugedusios; saldžiosios paprikos, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, neleidžiamos,
- švarios, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- šviežiai atrodančios,
- tvirtos,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- nepažeistos žemos temperatūros ar šalnų,
- su vaiskočiais; vaiskotis turi būti tvarkingai nupjautas, o taurelė sveika,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Saldžiosios paprikos turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Klasifikavimas

Saldžiosios paprikos skirstomos į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės saldžiosios paprikos turi būti aukščiausios kokybės. Jos turi turėti tai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Jos turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra saldžiųjų paprikų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

ii) I klasė

Šios klasės saldžiosios paprikos turi būti geros kokybės. Jos turi turėti tai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra saldžiųjų paprikų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymus sidabriškumas arba tripsų padaryti pažeidimai, apimantys ne daugiau nei 1/3 viso paviršiaus ploto,

- nežymūs odelės defektai, pvz.:
 - rauplėtumas, įbrėžimai, saulės nudeginimas, įspaudimo žymės, bendrai apimantys ne daugiau nei 2 cm, jei tai pailgos formos defektai, ir ne daugiau nei 1 cm², jei tai kitokie defektai; arba
 - sausi paviršiaus įtrūkimai, bendrai apimantys ne daugiau nei 1/8 viso paviršiaus ploto,
- nežymūs vaiskočio pažeidimai.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriamos saldžiosios paprikos, kurios neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius pirmiau nurodytus reikalavimus.

Jeigu saldžiosios paprikos išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- sidabriškumas arba tripsų padaryti pažeidimai, apimantys ne daugiau nei 2/3 viso paviršiaus ploto,
- odelės defektai, pvz.:
 - rauplėtumas, įbrėžimai, saulės nudeginimas, sumušimai ir užgiję pažeidimai, kurių bendras ilgis ne didesnis nei 4 cm, jei tai pailgos formos defektai, ir kurie sudaro ne daugiau nei 2,5 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai; arba
 - sausi paviršiaus įtrūkimai, bendrai apimantys ne daugiau nei 1/4 viso paviršiaus ploto,
- viršutinės vaisiaus dalies gedimas, apimantis ne daugiau nei 1 cm²,
- suvytimas, apimantis ne daugiau nei 1/3 paviršiaus,
- vaiskočio ir taurelės pažeidimai, jei minkštimas aplink juos nepažeistas.

III. **DYDŽIO NUOSTATOS**

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį arba pagal svorį. Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) Pagal skersmenį rūšiuojamų saldžiųjų paprikų:

- 20 mm.

b) Pagal svorį rūšiuojamų saldžiųjų paprikų:

- 30 g, jei sunkiausia saldžioji paprika sveria 180 g arba mažiau,
- 80 g, jei lengviausia saldžioji paprika sveria daugiau nei 180 g, bet mažiau nei 260 g.
- Jei lengviausia saldžioji paprika sveria 260 g ar daugiau, apribojimų netaikoma.

Pailgosios saldžiosios paprikos turėtų būti pakankamai vienodo ilgio.

II klasei priskiriamų saldžiųjų paprikų dydis nebūtinai turi būti vienodas.

IV. **NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ**

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. **Leidžiamosios kokybės nuokrypos**

i) *Ekstra klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 proc. saldžiųjų paprikų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 proc. gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) I klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. saldžiųjų paprikų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) II klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. saldžiųjų paprikų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms (jei rūšiuojama pagal dydį): visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. saldžiųjų paprikų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS**A. Vienodumas**

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ar prekinio tipo, kokybės, dydžio (jeigu pagal jį rūšiuojama) saldžiosios paprikos, o ekstra klasės ir I klasės saldžiųjų paprikų pakuotėse, pageidautina, – vienodai prinokusios ir vienodos spalvos saldžiosios paprikos.

Tačiau labai skirtingų prekių tipų ir (arba) spalvų saldžiasias paprikas galima pakuoti kartu vienoje pakuotėje, jei jos yra vienodos kokybės, o kiekvieno prekinio tipo ir (arba) spalvos saldžiosios paprikos – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Saldžiosios paprikos turi būti supakuotos taip, kad būtų tinkamai apsaugotos.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klėjais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽³⁴⁾ turi būti pateikta tokia informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

— ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusių šalių žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;

⁽³⁴⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Saldžiosios paprikos“, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- „Saldžiųjų paprikų mišinys“ arba lygiaverte nuoroda, jei pateikiamas labai skirtingų prekinių tipų ir (arba) spalvų saldžiųjų paprikų mišinys. Jei produktų iš išorės nematyti, turi būti nurodyti pakuotėje esančių produktų prekiniai tipai ir (arba) spalvos bei kiekis.

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽³⁵⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

Jei kartu supakuotos labai skirtingų prekinių tipų ir (arba) spalvų saldžiosios paprikos, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamo prekinio tipo ir (arba) spalvos pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis (jei pagal jį rūšiuojama), išreikštas mažiausiu ir didžiausiu skersmeniu arba mažiausiu ir didžiausiu svoriu.
- Saldžiųjų paprikų skaičius (neprivaloma).
- „Aštrios“ arba lygiavertis užrašas, jei taikoma.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

9 DALIS. VALGOMŲJŲ VYNUOGIŲ PREKYBOS STANDARTAS

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas iš *Vitis vinifera* L. išvestų veislių valgomosioms vynuogėms, kurios vartotojams tiekiamos šviežios, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtas valgomąsias vynuoges.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštoms ir supakuotoms valgomosioms vynuogėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių uogos ir jų kekės turi būti:

- nesugedusios; uogos, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, neleidžiamos,
- švarios, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,

⁽³⁵⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

- beveik nepažeistos kenkėjų,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Be to, uogos turi būti:

- nepažeistos,
- gerai susiformavusios,
- normaliai subrendusios.

Pigmentacija nuo saulės nelaikoma defektu.

Valgomosios vynuogės turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Valgomųjų vynuogių sulčių refraktometrinis indeksas ⁽³⁶⁾ turi būti ne mažesnis kaip:

- 12° Brix „Alphonse Lavallée“, „Cardinal“ ir „Victoria“ veislėms,
- 13° Brix visoms kitoms veislėms su sėklomis,
- 14° Brix visoms kitoms veislėms be sėklų.

Be to, visų veislių uogų cukraus ir rūgšties santykis turi būti pakankamas.

C. Klasifikavimas

Valgomosios vynuogės skirstomos į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės valgomosios vynuogės turi būti aukščiausios kokybės. Atsižvelgiant į auginimo rajoną, jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Uogos turi būti tvirtos, gerai prisitvirtinusios, vienodai pasiskirsčiusios išilgai kotelio, jų vaškinė apnaša turi būti iš esmės nepažeista.

Jos turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra uogų išvaizda, kokybė, išilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

ii) I klasė

Šios klasės valgomosios vynuogės turi būti geros kokybės. Atsižvelgiant į auginimo rajoną, jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Uogos turi būti tvirtos, gerai prisitvirtinusios ir, jei įmanoma, jų vaškinė apnaša turi būti nepažeista. Tačiau jos gali būti ne taip vienodai pasiskirsčiusios išilgai kotelio kaip ekstra klasės valgomosios vynuogės.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra uogų išvaizda, kokybė, išilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymūs spalvos defektai,
- labai nedidelės tik odėlę paveikusia saulės nudeginimo žymės.

⁽³⁶⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications>.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriamos valgomosios vynuogės, kurios neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius pirmiau nurodytus reikalavimus.

Kekės gali turėti nežymių formos, brandos ir spalvos defektų, jeigu dėl jų nesuprastėja pagrindinės tam tikros veislės valgomųjų vynuogių savybės, atsižvelgiant į auginimo rajoną.

Uogos turi būti pakankamai tvirtos ir pakankamai tvirtai prisitvirtinusios prie kotelių, ir, jei įmanoma, turėti vaškinę apnašą. Jos gali būti ne taip vienodai pasiskirsčiusios išilgai kotelio kaip I klasės vynuogės.

Jeigu valgomosios vynuogės išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- spalvos defektai,
- nedidelės tik odelę paveikusių saulės nudeginimo žymės,
- nedidelės sumušimų žymės,
- nežymūs odelės defektai.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal kekės svorį.

Mažiausias kekės svoris turi būti 75 g. Ši nuostata netaikoma vienos porcijos pakuotėms.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokryposi) *Ekstra klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 proc. kekių (pagal svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 proc. gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. kekių (pagal svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

Be šių leidžiamųjų nuokrypų, leidžiama, kad būtų ne daugiau kaip 10 proc. palaidų uogų (pagal svorį), t. y. nuo kekės nutrūkusių uogų, su sąlyga, kad tos uogos yra sveikos ir nepažeistos.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. kekių (pagal svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

Be šių leidžiamųjų nuokrypų, leidžiama, kad būtų ne daugiau kaip 10 proc. palaidų uogų (pagal svorį), t. y. nuo kekės nutrūkusių uogų, su sąlyga, kad tos uogos yra sveikos ir nepažeistos.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. vynuogių kekių (pagal svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų. Kiekvienoje prekinėje pakuotėje gali būti viena lengvesnė nei 75 g kekė svoriui sureguliuoti, jeigu ta kekė atitinka visus kitus tam tikrai klasei keliamus reikalavimus.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS**A. Vienodumas**

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės ir vienodai prinokusių valgomųjų vynuogių kekės.

Ekstra klasės valgomųjų vynuogių kekės turi būti maždaug vienodo dydžio ir spalvos.

Tačiau labai skirtingų veislių valgomasias vynuoges galima pakuoti kartu vienoje pakuotėje, jei jos yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės kekės – ir vienodos kilmės.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Valgomosios vynuogės turi būti supakuotos taip, kad būtų tinkamai apsaugotos.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė.

Pakuotėse negali būti jokių pašalinių medžiagų, tačiau išskirtinio pateikimo tikslais prie kekės kotelio gali būti palikta ne ilgesnė kaip 5 cm ilgio vynmedžio ūglio dalis.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽³⁷⁾ turi būti pateikta tokia informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje):

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Valgomosios vynuogės“, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas. Veislių pavadinimai, jei pakuotėje yra labai skirtingų veislių valgomųjų vynuogių.

⁽³⁷⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

C. Produktų kilmė

- Kilmės šalis ⁽³⁸⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.
- Jei kartu supakuotos labai skirtingų veislių valgomosios vynuogės, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos veislės pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- „Mažiau nei 75 g sveriančios kekės, skirtos vienai porcijai“, jei taikytina.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

10 DALIS. POMIDORŲ PREKYBOS STANDARTAS**I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas iš *Solanum lycopersicum* L. išvestų veislių pomidorams, kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus pomidorus.

Pomidorai gali būti skirstomi į keturis prekinis tipus:

- apvalieji,
- briaunotieji,
- slyviniai arba pailgieji,
- visų formų vynuoginiai (kokteiliniai) pomidorai (smulkiavaisių veislių).

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Šio standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems pomidorams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių pomidorai turi būti:

- nepažeisti,
- nesugedę; pomidorai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- šviežiai atrodantys,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

⁽³⁸⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

Pomidorų kekių stiebai turi būti švieži, sveiki, švarūs, be lapų ir be jokių matomų pašalinių medžiagų.

Pomidorai turi būti tiek subrendę ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Pomidorai turi būti tiek subrendę ir prinokę, kad galėtų nokti toliau, kol pakankamai prinoks.

C. Klasifikavimas

Pomidorai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) *Ekstra klasė*

Šiai klasei priskiriami pomidorai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi būti tvirti ir turėti savo veislei būdingas savybes.

Pomidorai turi būti be žalių dėmių ir kitų defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jeigu dėl jų nesikeičia bendra pomidorų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

ii) *I klasė*

Šios klasės pomidorai turi būti geros kokybės. Jie turi būti pakankamai tvirti ir turėti savo veislei būdingas savybes.

Pomidorai turi būti neįtrūkę ir be matomų žalių dėmių.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra pomidorų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos ir brandos defektas,
- nežymūs spalvos defektai,
- nežymūs odelės defektai,
- labai nežymūs sumušimai.

Be to, briaunotieji pomidorai:

- gali turėti ne ilgesnių kaip 1 cm užgijusių įtrūkimų,
- negali turėti pernelyg didelių gumbų,
- gali turėti nedidelį plyšelį ties viduriu, tačiau plyšelis turi būti nesukamštėjęs,
- gali turėti ne didesnę kaip 1 cm² sukamštėjusį rumbelį,
- gali turėti ploną pailgos formos randą (panašų į siūlę), tačiau jo ilgis negali būti didesnis kaip du trečdaliai vaisiaus didžiausio skersmens.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriami pomidorai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius pirmiau nurodytus reikalavimus.

Jie turi būti pakankamai tvirti (tačiau gali būti truputį minkštesni už I klasės pomidorus) ir negali turėti neužgijusių įtrūkimų.

Jeigu pomidorai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos ir brandos defektai,
- spalvos defektai,
- odelės defektai arba sumušimai, jei vaisiui pakenkta nestipriai,
- užgiję ne ilgesni kaip 3 cm įtrūkimai (taikoma apvaliesiems, briaunotiesiems arba slyviniams pomidorams).

Be to, briaunotieji pomidorai gali turėti:

- didesnius gumbus nei leidžiama I klasės pomidorams, tačiau pomidorai neturi būti deformuoti,
- plyšelį ties viduriu,
- ne didesnę kaip 2 cm² sukamštėjusį rumbelį,
- ploną pailgos formos randą (panašų į siūlę).

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį, svorį arba skaičių.

Toliau išvardytos nuostatos netaikomos pomidorų kekėms ir neprivalomos:

- vyšiniams ir kokteiliniams pomidorams, kurių skersmuo mažesnis nei 40 mm,
- netaisyklingos formos briaunotiesiems pomidorams ir
- II klasės pomidorams.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) Pagal skersmenį rūšiuojamų pomidorų:

- 10 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra mažesnis nei 50 mm,
- 15 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra 50 mm ir didesnis, bet mažesnis nei 70 mm,
- 20 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra 70 mm ir didesnis, bet mažesnis nei 100 mm,
- 100 mm arba didesnio skersmens vaisių leidžiamas skersmens skirtumas neribojamas.

Jei taikomi dydžio kodai, turi būti laikomasi toliau pateiktoje lentelėje nurodytų kodų ir skersmens dydžių:

Dydžio kodas	Skersmuo (mm)
0	≤ 20
1	> 20 ≤ 25
2	> 25 ≤ 30
3	> 30 ≤ 35
4	> 35 ≤ 40
5	> 40 ≤ 47
6	> 47 ≤ 57
7	> 57 ≤ 67
8	> 67 ≤ 82
9	> 82 ≤ 102
10	> 102

b) Pagal svorį arba skaičių rūšiuojamų pomidorų dydžio skirtumas turi atitikti a punkte nurodytą skirtumą.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) *Ekstra klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 proc. pomidorų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 proc. gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. pomidorų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 proc. gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

Jei pomidorai pateikiami kekėmis, 5 proc. pomidorų (pagal skaičių arba svorį) gali būti nutrūkę nuo kotelių.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. pomidorų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 proc. produktų gali būti pažeisti puvinio.

Jei pomidorai pateikiami kekėmis, 10 proc. pomidorų (pagal skaičių arba svorį) gali būti nutrūkę nuo kotelių.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 proc. pomidorų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ar prekinio tipo, kokybės ir dydžio (jei pagal jį rūšiuojama) pomidorai.

Ekstra klasės ir I klasės pomidorai turi būti beveik vienodai prinokę ir beveik vienodos spalvos. Be to, slyviniai pomidorai turi būti pakankamai vienodo ilgio.

Tačiau labai skirtingų veislių, prekinių tipų ir (arba) spalvų pomidorus galima pakuoti kartu vienoje prekinėje pakuotėje, jei jie yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės, prekinio tipo ir (arba) spalvos vaisiai – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Pomidorai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽³⁹⁾ turi būti pateikta tokia informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje):

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis;
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Pomidorai“ arba „pomidorų kekės“ ir prekinis tipas arba „vyšniniai (kokteiliniai) pomidorai“ arba „vyšninių (kokteilinių) pomidorų kekės“ ar lygiavertė nuoroda kitų smulkiavaisių veislių atveju, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Užrašas „pomidorų mišinys“ arba lygiavertė nuoroda, jei pateikiamas labai skirtingų veislių, prekių tipų ir (arba) spalvų pomidorų mišinys. Jei produktų iš išorės nematyti, turi būti nurodytos pakuotėje esančių produktų spalvos, veislės ar prekiniai tipai ir kiekis pagal kiekvieną kriterijų.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽⁴⁰⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

Jei kartu supakuoti labai skirtingų spalvų, veislių ir (arba) prekių tipų pomidorai, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos spalvos, veislės ir (arba) prekinio tipo pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis (jei rūšiuojama pagal dydį), išreikštas:
 - mažiausiu ir didžiausiu skersmeniu arba
 - mažiausiu ir didžiausiu svoriu, arba
 - dydžio kodu, nurodytu III skirsnyje, arba
 - skaičiumi, po kurio nurodomi mažiausias ir didžiausias dydžiai.

⁽³⁹⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽⁴⁰⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija pateikiama užrašė, kuris nurodomas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.“
